Posamezna številka: 1 krona.

„TABOR“ izhaja vsak dan, razen nedelje in praznikov, ob 18. uri z datumom naslednjega dne ter stane celoletno 180 K, polletno 90 K, četrtletno 45 K, mesečno 15 K. Inserati po dogovoru. Pri večkratni objavi popust.

Naročnina se pošlje upravi „TABORA“, MARIBOR, Jurčičeva ulica štev. 4.

POŠTNINA PAVŠALIRANA

TABOR

Posamezna številka: 1 krona.

UREDNIŠTVO se nahaja v Mariboru, Jurčičeva ul. št. 4, I. nadstropje. Telefon interurb. št. 278. UPRAVA se nahaja v Jurčičevi ulici št. 4, pritličje, desno. Telefon št. 24. SHS poštnočekovni račun štev. 11.757.

Na naročila brez denarja se ne ozira. — Rokopisi se ne vračajo.

Leto: II. | Maribor, nedelja 21. avgusta 1921. | Številka: 188.

Razmejitev v Prekmurju.

Maribor, 20. avgusta.

Kakor javljajo iz Varaždina, kjer je začasno sodež komisije za določevanje državne meje med Jugoslavijo in Madžarsko, so se že pričela prva razmejitvena dela na naši prekmurski meji. Ta moment in pa druga obletnica osvobojenja, ki je pretekla prošlo nedeljo, nam daje priliko, da obrnemo svojo pozornost na Prekmurje. Ni še dolgo, kar smo v našem listu opozorili na pisavo madžarskega novinstva, zlasti onega v obmejnih krajih, ki skuša madžarsko javnost zainteresirati za rektifikacijo prekmurske meje. To delo je spričo razpoloženja, ki vlada v Budimpešti in v vsej Madžarski, nedvomno zelo lahko, saj se ob izvedbi trianonske mirovne pogodbe lepo blešči madžarski šovinizem in ga lahko opazijo tudi oni, ki menijo, da bodo Madžari postali naši lojalni in prijazni sosedje. Madžarska javnost spremlja razmejitev na naših mejah z enako živim interesom kakor ono na češkoslovaških mejah. Znano je, da Madžari vzdržujejo v Parizu in Londonu svoje publiciste, ki spravljajo v tamošnjo javnost tendencijozne vesti o naših in češkoslovaških mejnih zadevah. Nedavno je bila o tem v češki skupščini vložena interpelacija, na katero je odgovoril zunanji minister dr. Beneš. V svojem odgovoru je izjavil, da se madžarska propaganda v Angliji in Franciji vzdržuje z ogromnimi denarnimi žrtvami, ki deloma gredo iz fonda bivšega cesarja Karla, da pa tej propagandi ni treba pripisovati znatnejšega pomena. K tej Beneševi izjavi lahko pripomnimo, da češkoslovaška javnost odločno odklanja vsako izpremembo sedanjih meja in tako bodo madžarski upi tudi tokrat splavali po vodi. Enako odločno izjavo naj slišijo Madžari in zastopniki zavezniških sil z naše strani. Jugoslovenska javnost ne bo priznala nobenih koncesij Madžarom in pozivlja vlado, da ne odstopi niti pedi naše zemlje. Kar se tiče meje v Prekmurju, je naša zahteva, da se mora razmejitvena komisija držati striktno določb mirovne pogodbe in da mora postopati z najstrožjo objektivnostjo. Madžarske zahteve glede meje pri Dolnji Lendavi so popolnoma neosnovane, ker pri določevanju državne meje ne more odločevati zgolj etnografski ozir, temveč je treba v zadostni meri vpoštevati tudi politično-gospodarske in prometne momente. Trenutno sicer še ne vemo, s kakšnimi zahtevami bo nastopila madžarska delegacija, toda sodeč po dosedanjem madžarskem tipanju smemo pričakovati, da nas danes ali jutri iznenadijo predlogi, ki jih bomo morali brez pardona odbiti. Dasiravno smo prepričani, da razmejitvena komisija vzlic raznim Gossetom ne bo netila novih nasprotij na mejah, ampak bo priznala in potrdila z mirovno pogodbo ustvarjeno stanje, in četudi ne maramo precenjevati pomena madžarskega pisarenja o prekmurski meji, kličemo vendar merodajnim krogom tolikokrat ponavljamo svarilo: Caveant consules!

Sredstva, ki se jih poslužuje madžarska propaganda, ilustrira lepo in nazorno slovensko pisani list »Domovina«, ki ga izdaja v Budimpešti prekmurski renegat profesor Šandor Mikola. Ta človek, ki pred osvobojenjem niti črhnil ni, da je slovenskega rodu, se daje plačevati od madžarske vlade in polni predale svojega lista z lažmi, ki kažejo ne le avtorjevo neznačajnost, marveč tudi slab kulturni nivo prekmurskega ljudstva, kojega madžarski agitatorji upajo krmiti s tako smrdljivo duševno hrano.

Pred nami leži 8. številka »Domovine«. V uvodniku pravi »duhoviti« prof. Mikola: »Kakor v Donavi neprenehoma teče velika voda, tako tečejo neprenehoma velike laži v kranjskih listih«. Zaradi tega: »Resnica mora priti na dan... Zato moramo zopet in zopet — tudi če bi se nam to ne zljubilo — neumorno in neutrudno oznanjevati naše resnice.«

S takimi frazami nastopa človek, ki prinaša v svojem listu laži, ki se dajo kar z roko ujeti in ki jih producira ponajveč vedoma, ker tako hoče njegov renegatski mentalitet oziroma ga vežejo dolžnosti do ljudi, ki ga plačujejo; deloma pa nevedoma, ker kaže v nekaterih rečeh popolno neznanje.

Ta plačenec madžarske vlade se trudi dokazati, da slovenski narod sploh ne obstoja; pozna samo Kranjce, Štajerce itd., Prekmurci so mu posebna narodnost z imenom Vendi; dela razliko med njimi in s »szlavi« (Slovani), zakaj Vendi pripadajo na podlagi narodne samoodločbe (!) — Madžarski. To pravi list »Domovina«, »novine za szlovenszki narod«. Itd. Človeku, ki se je učil zgodovino in ki pozna nacionalne probleme, se ta zmeda pojmov ogabi, zato ne bo nikogar med nami, ki bi skušal iznajdbe prof. Mikole resno pobijati. Precej lopovščine mora biti v tem človeku, da si upa očitati drugim lač, ko ve sam — če mu razum normalno funkcijonira — da v interesu političnih ciljev laže in zavija dejstva. Človek pa bi mu stavil samo par vprašanj, med njimi:

1. Če danes »Kranjci« zatirajo ubogi »vendski narod« v Prekmurju, kje je bil profesor Mikola, da se ni zganil, ko so ga zatirali Madžari, ko vsiljevali svoj jezik in svojo nacionalno voljo v vseh šolah, uradih in zavodih?! Ali ni bil takrat ta zagovornik »pravice in resnice« med onimi, ki so govorili »Vendném ember«?

2. Ako odpremo madžarsko uradno statistiko, kje najdemo »narod Vendov«, ki ga je baje varovala madžarska svobodoljubnost? Ali ni res, da Madžari uradno niso hoteli priznati niti Vendov niti Slovencev, pač pa so priznali Ilire(!) in cigane, a 72.000 prekmurskih Slovencev so prišteli med »druge«?

3. Ali ni brez pomena ustvarjati »nov narod«? Bi bilo primernejše, ako bi g. prof. povedal, da se lahko prekmurski Slovenci takoj pretvorijo v čistokrvne Madžare?! Če so Prekmurci v resnici za Madžarsko, čemu hoditi po ovinkih in ne naravnost?

»Domovina« in prof. Mikola — to so pojavi prekmurske pretekiosti! Žalostna je bila doba hiranja in umiranja te domala pozabljene veje naše jugoslovenske nacije in zato so žalostni ti pojavi. Mi smo pa uverjeni, da se bodo v Budimpešti že v doglednem času prepričali o jalovosti svojega ribolova. Ne le, da je mreža slaba in vaba neprivlačna, tudi ribe so postale razumnejše in vpoštevajo svoje izkušnje. Naloga našega razumništva in naloga vseh rodoljubov v Prekmurju je, da smotreno in trezno vzgojeno nepoučeno ljudstvo in mu odpira oči, da bo spoznalo svoje zalezovalce. Ne zanesimo se samo na mejnike, ki nam jih začenja staviti mednarodna komisija. Vzgojimo si v Prekmurju in na vsej severni meji nacionalno krepko in odporno obmejno ljudstvo, zavedajoč se, da je mejno prebivalstvo prednja straža naše svobode in neodvisnosti.

Kraljev pogreb dan žalobe.

LDU Beograd, 19. avgusta. Na prestolnici in v vsej državi ustavljeni dan pogreba, dne 22. t. m. bodo v ves dan vsi obrati.

Žalno zasedanje narodne skupščine.

LDU Beograd, 19. avgusta. Danes dopoldne je dospel iz Novega predsednik narodne skupščine dr. Ribar. Takoj je sklical za jutri dopoldne ob 9.30 uri konferenco skupščine, na kateri se bodo določile razne modalitete glede smrti kralja, ki spadajo v kompetenco skupščine. Za jutri, soboto popoldne ob 17. uri, je sklicana seja narodne skupščine, na kateri bo dr. Ribar objavil kraljevo smrt in imel govor.

Žalni venci neosvobojenih.

LDU Beograd, 19. avgusta. Eden izmed najtužnejših napisov na vencih, ki so bili položeni na mrtvaški oder kralja Petra, je ta-le: „Svojemu nepričakanemu kralju: Istra, Trst, Gorica“. Zadarčani so položili venec z napisom: „Svome kralju još neoslobođjeni Zadar“, Danes in včeraj stojijo ves dan množice pred cerkvenimi vrati, da pridejo na vrsto in se poklonijo mrtvemu kralju. Akotudi se ljudje v cerkvi ne zadržujejo, temveč takoj odhajajo, je vendar število obiskovalcev tako veliko, da so prostor in ulice pred cerkvijo vedno polne. Sodi se, da se bo več desettisoč ljudi udeležilo pogreba kralja Petra.

Nadaljne odredbe o pogrebu.

LDU Beograd, 19. avgusta. Včeraj sta bili dve ministrski seji, na katerih se je razpravljalo o udeležbi naroda na pogrebu ter o sprejemu inozemskih osebnosti. Ministrski predsednik Pašić je poročal o zdravstvenem stanju kralja Aleksandra. Končno je ministrski svet sklenil, da bosta ministra za notranje posle in za pravosodje sestavila besedilo kraljeve proklamacije, ki se bo objavila narodu. Besedilo bo potrdil ministrski svet in ga brezžično poslal kralju v Pariz.

Žalna seja zagrebške trgovsko-obrtne zbornice.

LDU Zagreb, 16. avgusta. Včeraj je trgovska in obrtniška zbornica imela žalno sejo, s katere so poslali brzojavne izraze sožalja.

Zagrebški Čehi izrazili sožalje.

LDU Zagreb, 19. avgusta. Včeraj je posebna deputacija tukajšnje češkoslovaške kolonije v imenu češkoslovaškega »udruženja izrazila namestniku Demetroviću svoje najglobljе sožalje ob smrti kralja Petra.

Split pri kraljevem pogrebu.

LDU Split, 19. avgusta. Pogrebnih svečanosti v Beogradu se bosta iz Splita udeležila predsednik pokrajinske uprave Desnica in župan Tartaglia.

Split za spomenik kralju Petru.

LDU Split, 19. avgusta. Splitski občinski odbor je sklenil, da se jutri predloži izredni seji občinskega sveta predlog, da se določi 100.000 kron za spomenik kralju Petru.

Bolezen kralja Aleksandra.

Kraljeva zaprisega se odgodi.

LDU Beograd, 19. avgusta. Predsednik narodne skupščine dr. Ribar je včeraj dospel v Beograd. Tudi mnogo drugih poslancev je prišlo v prestolnico. Zdi se, da se je opustila misel, da bi kralj Aleksander prisegel na ustavo pred posebno delegacijo vlade in narodne skupščine v Parizu. Kralj bo prisegel, kadar bo ozdravel in prišel v Beograd. Dotlej pa bo ministrski svet po ustavi vršil kraljevsko oblast. O tem vprašanju bodo zopet razpravljali na ministrski seji, ki je odrejena za jutri dopoldne.

Zdravstveno stanje kralja Aleksandra.

LDU Beograd, 19. avgusta. Presbiro poroča iz Pariza: Včerajšnji buletin o stanju kralja Aleksandra se glasi: Zdravstveno stanje Nj. Veličanstva kralja Aleksandra se ni izpremenilo. Davi je znašala temparatura 38, žila 110. Neobhodno je potrebno, da ostane visoki bolnik še nekaj časa v postelji. Podpisi: profesor dr. Bernard, prof. Pambellac, prof. Perriand.

Naše čete zapuščajo Baranjo.

LDU Beograd, 19. avg. (Presbiro). Po naredbi vlade se je pričela evakuacije Pečuha in Baranje davi ob 2. uri in bo končana jutri zvečer. Veliki župan Baranje odide ob 8. uri zvečer s svojimi uradniki v Dardu. Naše čete zapuste evakuacijsko področje v pondeljek. Evakuacijo bo nadzorovala ententna komisija. Prebivalstvo je silno razburjeno. Do 5000 oseb tamošnjega prebivalstva je zaprosilo naše oblasti za dovoljenje, da bi se smele naseliti na našem teritoriju. Vlada je podvzela vse korake, da se namestijo vsi begunci. Izmed pečuških rudarjev jih ostane na delu samo 1000, 3000 pa jih prepeljejo s posebnim vlakom v Jugoslavijo.

LDU Beograd, 19. avg. „Jutarnji list“ se bavi danes z vprašanjem evakuacije Baranje in zaključuje, da je naša zunanja politika dve in pol leta stala vedno na stališču, da je treba dogovore izvršiti točno. Pri tem se opaža zanimivo dejstvo, da angleška komisija vedno izgublja ravnotežje objektivnega opazovalca in da nastopa proti nam in našim interesom. Zdi se, da vodijo Angleži to politiko radi pečuških premogovnikov, ker bi jih mogli dobiti popolnoma v svoje roke, ako bi pripadli Madžarski, Angleži se trudijo, da bi Baranja pripadla Madžarski, ker spada Madžarska pod njihovo gospodarsko interesno sfero.

—o—

Stojan Protić na potovanju.

LDU Beograd, 19. avgusta. „Jutarnji list“ javlja, da je včeraj prišel iz Rogaške Slatine v Zagreb bivši ministrski predsednik Stojan Protić. Včeraj je konferiral z več osebnostmi in odpotuje danes na Plitvička jezera, odkoder se bo vrnil jutri in takoj nadaljeval pot v Beograd.

Konferenca inspektorjev dela.

LDU Brod ob Savi, 19. avgusta. Te dni se bo začela tukaj konferenca vseh inspektorjev dela v naši državi. Razpravljali bodo o raznih vprašanjih, ki se tičejo delavstva. Dosedaj je prispelo semkaj že nekoliko inspektorjev na predkonferenco.

—o—

Podpirajte Jug. Matico!

Venezia Giulia.

»Neue Züricher Zeitung«, ki je sicer nevtralen list, je dosedaj napram Jugoslaviji nastopal le malo simpatično, prinaša v svojih zadnjih številkah dva članka o Julijski Benečiji, iz katerih je razvidno, kako neznosne so gospodarske in politične razmere v tem »osvobojenem« našem Primorju. Razumljivo je, da si tudi neslovansko prebivalstvo teh krajev, pravi omenjeni list, želi pošten mir z Jugoslavijo, kajti edino v tem vidi bodočnost Trsta; le Jugoslavija zamore šentandrejski kolodvor — pljuča vsega mesta — nanovo oživiti. Če govori Italijan o »Venezii Giulii«, misli s tem samo Trst. Trst so koprneče sanje mlade italijanske generacije, Trstu je posvetil D' Annunzio svoj himnus, in samo radi Trsta se je udeležila Italija vojne proti osrednjim državam. S pomočjo irredente, ki se je posebno izkazala v času, ko so skušali doseči Slovani vpliv nad mestom in po odločitvi svetovne vojne, se je posrečilo, da vihra danes na San Giustu italijanska trikolora.

Trst je bil med vojno vsled svojega zaledja, s katerim sta ga vezali dve veliki železniški progi, brezdvomno največja trgovska luka ob Adriji, kateri niti Benetke z vsemi svojimi privilegiji, s katerimi jih je Italija obdarila, niso bile nevaren konkurent. Razvoj Trsta v zadnjem desetletju pred vojno je obetal temu mestu veliko bodočnost. — Leta 1913. se je usidralo v tržaški luki 14.000 ladij s 5 in pol milijonov ton ter je zavzemal Trst med kontinentalnimi lukami osmo mesto, kar je povzročala osobito diferencialna carina, povspeševanje ladjedelnic in davka prosta industrija. Razumljivo je torej, da je s tem dobil Trst nekak nimbus, za katerim so se po vojni trle cele množice italijanskih trgovcev, da uživajo sadove zmage in še pred par meseci so radi plačali samo za posredovanje nakupa kakega skladišča po 20.000 lir. — Sedaj pa je potrkala na vrata kriza. — Skladišča so sicer polna, v lukah leže cele gore porcelana in češkoslovaškega sladkorja, dnevno prihajajo velike ladje, a v trgovini vlada popoln zastoj.

Temu pa ni vzrok samo splošna gospodarska kriza, temveč pred vsem bližina Benetk. Ta luka je uživala svoj čas v Italiji posebne ugodnosti. »Societa Venezia« je dobila razen velikih subsidij še 25 odstotni popust za eksportno blago, in trgovino s Švico je posebej še pospeševala v to svrho novo zgrajena luka. Umljivo je, da skušajo Benetke vkljub političnemu preobratu obdržati vse te ugodnosti in bo vlada le težavno na tem zamogla kaj spremeniti v prid Trsta. Tako leži v tržaški luki 50 ladij, ki ne morejo odpluti, in veliki andrejski kolodvor počiva, ker promet preko Opčin še vedno ni vzpostavljen. Stabilimento tecnico, ki je l. 1913. gradil toliko ladij, kot vse ladjedelnice Italije skupaj, je odpustil v juniju 1500 delavcev in je moralo sedaj, ker je državna subvencija izostala, svoj obrat popolnoma ustaviti. Ista usoda bo zadela prej ali slej tudi tržiške ladjedelnice. Tudi terminska trgovina s kavo je zelo izpodkopana in mnogo velikih trgovskih hiš je svojim upnikom izplačalo samo 50 odstotkov.

V vseh krogih je vsled tega zavladalo malo več treznosti, ki se občuti tudi že v političnem življenju. Zahteva po univerzi je utihnila, nacijonalizem popušča in fašisti molče. Trst žeja po svojem zaledju in po tarifarni politiki, ki bi mu omogočila boj proti Benetkam. Da so k temu potrebni v prvi vrsti dobri odnošaji z Jugoslavijo, so že vsi uvideli in svoječasni avstrijakanti bodo kmalu vsaj za Trst sklepali zvezo s Slovani. Zelo pomenljivo se izraža švicarski list tudi o Pulju, ki je bil nekdaj glavna stanica mogočnežev, a je danes brezpomemben. Luka je pusta, le par starih križark in torpedovk zastopa italijansko mornarico; arzenal izumira.

Italijanska vlada se trudi, da povzdigne v Pulju industrijo — govori se o neki tovarni za čokolado in bombaž, — in obnovi gospodarsko življenje, pa ni upati, da bi to uspelo, kajti Pulju manjka prejšnja garnizija, ki je s svojimi 20.000 odjemalci prinašala v mesto krog 30 milijonov kron. To občutijo trgovci v prvi vrsti, v drugi vrsti pa tudi konkurenco mnogoštevilnih Italijanov. Odkar so se istrski Slovani čutili kot političen element, so v prvi vrsti skušali dobiti Trst in Pulj. V tem mestu so po polomu italijanske občinske uprave l. 1912. tudi zmagali; to pa je izpodkopavala ljuta protiakcija Italijanov, ki je vzbudila sumničenje pri avstrijski vladi, katera je mesto vsled svojega »italijanskega lica« pitala z nezaupnostjo. Če tudi Italija sedaj spremeni ulice v najkrasnejše drevorede in obnovi vsa javna poslopja, vendar leži na vsem tem pomanjkanje. — Davčna bremena so neznosna; glasovirji, kolesa, reklamne plošče, hotelski računi od 1 lire navzgor, vse je obdačeno.

Po teh dejstvih torej ni čuda, če se prebivalstvo »Venezie Giulie« smatra bolj za premagano kakor pa za osvobojeno.

Mereškovskij in Gorkij.

Velika lakota v Rusiji je znova obrnila oči sveta na Rusijo. Kaj bo z Rusijo? So ljudje, ki upajo, da se bo zgodil čudež in bo nekega lepega dne izginil boljševizem, Rusija bo vstala velika in obnovljena. Drugi ne verujejo, da bi boljševiški režim kar zlepa izginil in še manj, da bi ga uničila sila. Kakšna je tedaj bodočnost te velike slovanske države? Zadnje dni se je oglasil ruski pisatelj D. S. Mereškovskij, avtor mnogih globoko zasnovanih in evropsko znanih del o ruskih ljudeh in ruskem duševnem problemu. Napisal je pismo nemškemu pisatelju Gerhartu Hauptmannu, katerega je pisatelj Gorkij v imenu „civilizacije in človečanstva" prosil za pomoč nemškega naroda. Gorkij je prijatelj boljševiške vlade, Mereškovskij njen načelni nasprotnik. Prvi reprezentira revolucijonarnost sedanje dobe, drugi predstavlja sintezo kulturnih vrednosti prošlega časa. Prvi je genij-samouk, drugi genij-učenjak. Prvi je bosjak, drugi knez. Prvi je brezdomovinec, drugi Rus. Zanimivo je to pismo Mereškovskega, zato ga prinašamo:

„Ko sem čital Vaš odgovor na oklic Maksima Gorkija, sem čutil potrebo, da Vam pišem. Vi ste rekli, da bo ves svet poslušal klic milijonov ruskega naroda „ne-le z ušesi, temveč tudi s srcem". Obračam se k Vašemu srcu, g. Hauptmann; kako ste pač mogli verovati, da je Gorkij **odkritosrčen?**

Rusijo loči od človeštva tista meja, ki leži med tem in onim svetom. Vse, kar se danes dogaja v Rusiji, je tako nezaslišano, da si vi inozemci, ki še niste nikdar bili „onstran", tega ne morete ne predstaviti in ne razumeti. Samo tako si lahko razložim, da tako globok poznavalec človeškega srca, kakor ste Vi, ni mogel razumeti, da Gorkij ni prijatelj, temveč sovražnik, domač, hinavski, potuhnjeni, zato pa tem hujši sovražnik ruskega naroda.

Predvsem je treba pribiti: propast teh milijonov nam ne vzbuja večje groze nego vse drugo, kar je v Rusiji bilo in je.

Kar so ruski morilci začeli, to so drugi dovršili. Lenjin je ruskemu narodu obesil vrv okrog vratu, drugi so jo zadrgnili.

„Kajn, kje je tvoj brat Abel?" — „Ne vem. Ali naj bom pastir svojega brata." — Ako se še danes tako odgovarja na vprašanje o Rusiji, se že v doglednem času ne bo več moglo odgovarjati na ta način.

Ne-le ta ali oni narod, temveč vsi narodi in celo človeštvo je v ruski tragediji pokazalo, da nima vesti — in to je najstrašnejše.

Moramo pribiti tudi drugo resnico: prej nego bo zrušeno sovjetsko nasilje, bo milijonom propadajočih ljudi ravnotako malo pomagano, kakor obešencu, ko ste mu na vratu prerezali vrv. Ko je Križani dejal na križu „Zejen sem", so mu vojaki ponudili na sulici gobo, ki je bila namočena v kis. Tako bodete ponudili tudi vi gobo s kisom.

Je že prepozno: resnica se ne da potlačiti. Resnica je, da ne umirajo na gladu samo ti milijoni Rusov, marveč da umira z njimi ves ruski narod. Da, ves. Dogaja se zločin, kakršnega ni bilo od začetka sveta; peščica zločincev mori veliki narod, vsi drugi narodi pa si umivajo roke ali pa pomagajo morilcem.

Od strahu lahko izgubiš razum; tudi mi vsi izgubljamo razum. Dokler ga še nismo izgubili docela, dokler še imamo trohico zavesti, nam mora biti jasno, kar se nam često dozdeva nejasno in moramo se spomniti, na kar pogosto pozabljamo: da ni mogoče rešiti žrtve, dokler ne iztrgamo morilcu bodala. Lakota je bodalo v rokah boljševikov. Oni potrebujejo lakoto kakor morilec bodalo. Oni se drže na površju s pomočjo gladu. Oni more, strahujejo in vladajo z gladom. Svojim ljudem dajejo dovolj hrane, druge pa drže na mejah umiranja od lakote — to je cela skrivnost njihovega nasilja in ta je tako priprosta.

Oni se ne bodo nikdar odpovedali lakoti kot svoji zaveznici. Ne smemo pa pozabiti še na eno: Prenapeteži so vedno prenapeti. Mora biti zares bedast, kdor veruje v njihovo poboljšanje, v njihovo „evolucijo". In vsa Evropa je tako bedasta.

Ali ne vidite, gospod Hauptmann, v nesramnih solzah in planetarnem javkanju Gorkija miren smehljaj Lenjina? Z milijoni propadajočih ni imel nobenega usmiljenja, zato ga nima tudi s temi milijoni. Vprašanje je le, ali mu je potrebna njihova propast. Izgleda, da mu je groza in strahota te lakote samo orožje, s katerim žuga ostalemu svetu. Vrgel je v vodo svoj trnek in čaka, da se nabode kaka riba. On ve, da bo imel, če sploh dobi živila, ravno dovolj za prehrano svojih ljudi, za druge pa le toliko, da jih bo mogel obvladati s pomočjo gladu. Tudi „garancije" mu ne delajo skrbi — on obljubi vse, kar kdo hoče; ne boji se nobenih garancij, ker ve, da je od njega odvisno, ali jih izpolni ali ne.

Oprostite, gospod Hauptmann, da so nekatere besede preostre. Drznil sem se vse to izpovedati, ker verujem v veliko srce velikega umetnika.

Naše časopisje o smrti kralja Petra.

»Jugoslovenski Lloyd« posvečuje spominu kralja Petra članek, v katerem omenja, da je umrl neumorni boritelj za svobodo, edinstvo, čast in slavo svojega naroda. Čudno je, da je bilo njegovo življenje popolna slika našega narodnega življenja. Usoda mu ni dala sreče v življenju, toda dodelila mu je največjo srečo, da je mogel umirajoč upreti pogled na uspehe, kronane s svojimi mukami in trudom. Umrl je, ko je videl, da se bo ob njegovem grobu poklonil ujedinjeni narod.

»Agramer Tagblatt« posvečuje uvodni članek novemu kralju Aleksandru. Kot vojskovodja slavno srbske vojske si je izvojeval odlično mesto v zgodovini. Bolezen mladega kralja napolnjuje vsakogar z žalostjo, toda k sreči bolezen ni resnega značaja, tako

Strmiški:

Na Pohorju.

Sero venientibus ossa.
(Kdor pride prej, prej melje).

Silno sem si bil zaželel v teh ravnokar kar prestanih pasjih dnevih osvežujočega zraka. Saj v dolini ni bilo mogoče več dihati: podnevi je žgalo solnce, ponoči pa je izhlapevala razgreta zemlja, osušeno drevje ni moglo dajati več hladil, ne moči, še naši možgani so se jeli tajati in mehčati pod uplivom neznosne vročine.

Na planine si je zaželela moja duša, na planine je zahotelo moje telo. Gledajoč skozi okno svojega stanovanja na široki in potegnjeni hrbet pohorskega hribovja sem zahrepenel po beli cerkvici sv. Areha, po tisti mehki zeleni tratici, kjer tako nežno pihlja hladna sapica, kakor bi te božala, trudnega in betežnega, mehka roka ljube mamice.

Pa sva se napravila, namreč žena in jaz, in sva priromala, res da znojna in premočena, toda z vriskajočim srcem, polnim navdušenja in nadebudnih željá, da naju sprejmejo s pravim SPD planinskim pozdravom, do tega domačega vsem tako priljubljenega planinskega zavetišča.

Že prejšnji dan sem bil stopil, kakor je bila vedno moja navada, do znane mariborske lekarne na Aleksandrovi cesti ter v izložnem oknu na barometrski omarici s pravim objektivnim zadoščenjem ugotovil, da bo prihodnji dan deževalo ali celo razsajal vihar. Napravil sem se pa vendar na gore, zakaj nisem egoist. Prepričan sem bil namreč, da ne bo dežja, če ostanem doma, da bo pa gotovo grmelo in treskalo, deževalo in lilo kakor iz škafa, če se le pokažem na Pohorju.

Prišedši do koče, sem razprtil svoj tovor ter se zleknil na zeleno rušo. Na zahodnem obzorju čisto-modrega neba je plaval majhen bel oblaček, mirno in veličastno, kakor znani labud v ribniku mariborskega mestnega parka. Oblaček ti, ovčica bela, pod nebom plavaj le naprej, tako sem zapel, pri srcu mi je bilo pa nemirno, ker se mi je dozdevalo, da oblaček ne ostane dolgo časa ovčica bela, ampak, da postane iz njega lahko silni orjak, ki bo pošiljal na razgreto in suše razpokano zemljo ogenj in žveplo, vihar in točo, mesto toliko zaželjenega blagodejnega dežja.

»Bog daj, gospod Sernec in planinski pozdrav! Dosti dela, kaj? Saj me še poznate od lani, veste, od takrat, ko sva s prijateljem Lojzetom praznila jeruzalemske steklenice in naju je tista židovska debeluška izza priprtega okna »Planinke« zmerjala s kričači in motilci gorskega miru in sprave. Takrat me je bil pregnal dež in tudi tokrat me bo.«

»Ej, poznam vsakega, da se je le enkrat oglasil pri nas. Imen si pa ne zapomnim. Da bi danes dežovalo in grmelo? Vse mogoče. Egoisti pa ne smemo biti. Dež je silno potreben, pa ne samo v dolini. Tudi naš studenec vsahuje. Glejte, kako se balinata z oblaki jug in sever. Pred četrt ure ni bilo videti niti enega oblačka. Če zmaga jug, bo dež, če pa sever, ostane lepo.«

»Niste slab prerok. Tudi jaz bi sodil, da zna deževati, če se bo zoblačilo; če bo pa jasno, bo sijalo solnce. Pa brez zamere. Kaj pa s prenočiščem? Čujem, da je vse polno. Kako? Skupno ležišče? Res nimate vsaj kake luknje? — Ženo imam in oba sva precej sramežljiva.«

»Obrnite se na Tončko.«

»Kaj pa z najinimi šili in kopiti, kje bi jih smela shraniti?«

»Obrnite se na Ivanko.«

»Kako pa kaj s kosilom?«

»Obrnite se na Marico.«

»Kdo so, prosim, te gorske vile?«

»Zadnja je kuhar'ca, druga je kelmarca, prva pa gostom postelje ravna.«

»Bi dobila lahko kozarec sveže vode?«

»Prosim, obrnite se na — hudimana, saj se ne spomnim, kako je ime dekli. Toliko bab je v hiši, kozarce moram pa sam pomivati. Postopite malo, sam stopim po svežo vodo.«

In napila sva se vode, zakaj ura še ni bila deset in sploh nisva pijanca. — Držim se, saj do večera, hvalevrednega in zelo koristnega nauka: voda iz studenca, živela abstinenca.

Poslovila sva se za dopoldne od prijaznega oskrbnika in od manj prijaznih gorskih vil, ki so nama prepričevalno priporočale, naj ne hodiva prezgodaj nazaj, češ, najprvo kosijo letoviščarji, potem pa da pridejo na vrsto drugi. Ivanka, ta najlepša vseh gorskih vil, je namreč prepričana, da so vsi, ki niso letoviščarji, to so namreč pravi in umetni hribolazci, samo ljudje druge vrste.

Ravno sva hotela kreniti v gozd, pa zagledam veleuglednega znanca, katerega sem se prav iz srca razveselil. Saj je bil, da izvzamem oskrbnika, edini, ki sem ga poznal.

»Kedaj ste došli, gospod nadsvetnik, kako ložirate in se zabavate?«

»Zrak je čist, voda mrzla, tudi kuhinja je prav dobra, velike in ne predrage porcije, vince, kaj bi mu dejal, ampak človek, domač človek, se ne počuti med temi krščenimi in nekrščenimi, nemškimi ali hrvaškimi židovi nič domačega. Pa še te ženske! Vse jim je letoviščar, samo da čebrnja nemško; drugi naj pa čakajo in prosjačijo. Mene so vrgli sinoči iz sobe, češ, da pride gospod soprog neki židinje in da ta mora imeti sobo; jaz sem moral spati na skupnem ležišču. Kurat S. odide danes popoludne. Obrnite se na Tončko, da vama rezervira saj to sobico z eno posteljo. Predsedniku mariborske SPD pa že ob priliki povem svoje mnenje. Dobro se imejta.«

(Dalje prih.)

da bo skoro mogel prevzeti v svoje roke krmilo države. To je v sedanjih kritičnih časih zunanjega položaja nujno potrebno. Dobro je, da se je povedala resnica, da je mladi kralj bolan, ker je tako odvzeto orožje iz rok našim nepriateljem v notranjosti, ki so se v svojih sovražnih namenih bojevali proti naši državi. Toda tudi mahinacijam naših sovražnikov ne bo nič koristilo, ker je ravno smrt sijajnega vladarja dokazala, da zna biti naš narod v težkih časih v državi edinstven in je tako, zainteresiran za celokupnost, pozabil na male interese. Ravno radi tega gledamo s polnim zaupanjem v bodočnost naše države, ker upamo, da se bo mladi kralj skoro vrnil v našo sredino ter s čvrsto roko upravljal državo in jo vodil v lepo bodočnost.

»Obzor« piše: S smrtjo kralja Petra je prekinjena politično mrtva sezona. Smrt kralja sicer ni izzvala nobenih zapletljajev, ker je vprašanje prestolonasledstva rešeno, četudi med možnostmi, ki bi mogle vplivati na razvoj političnih razmer. Tako ni bilo primerno, da vlada ni takoj javila, da regent radi bolezni ne bo prišel k pogrebu kralja očeta, enako tudi ni javila prihoda kneginje Jelene in princev Arsena in Pavla ter se zdi, da beograjska poročevalna služba ni v redu, ali pa da ministrstvo ne računa dovolj z javnostjo. V vladi beograjskih krogov ne vlada ona enodušnost, ki je potrebna v važnosti trenutka, zlasti ker se kraljeva oblast nahaja v rokah ministrov in je regent v inozemstvu. Pričakovalo se je, da bodo radikalci nastopili samostojno in da bo prišlo do preloma z demokrati. Kakršnekoli pa naj bi bile razmere, smatramo sedaj prelom za preuranjen in se gotovo ne dogodi v času, ko so napete naše zunanje razmere in ko stojimo pred kronanjem kralja Aleksandra. Mi smo zagovarjali revizijo ustave, toda tudi zato sedaj ni pripraven čas, ko je treba mesto boja za revizijo ustave doseči sporazum in stopiti s tem sporazumom pred narod. Povsem jasno je, da stopamo danes na novo podlago političnega življenja. Kralj Peter sicer ni sodeloval pri razvoju razmer, toda bilo je dovolj, da je živel. Sedaj tega ni in verjetno je, da bo stopilo ostrejše naglašanje strankarskih tendenc in pri naših sosedih ostrejši nastop onih struj, na katere smo doslej naleteli. Radi tega je potrebno, da z ozirom na inozemstvo ne bo v teh kritičnih časih niti zmešnjav niti bojev, da v diplomatičnih sporih ne ostanemo premagani. Tri vprašanja so sedaj važna: vprašanje Baranje, italijanske evakuacije in Albanije. List upa, da se bo v zunanjih vprašanjih dosegel splošen sporazum, notranja politika pa je odvisna od tega, ali bo demokratska stranka pristala na revizijo ustave.

Notranja in zunanja politika.

* **Evakuacija Baranje.** 18. avgusta dopoldne je bila seja ministrskega sveta, na kateri se je v prvi vrsti razpravljalo o bolezni kralja Aleksandra. Vlada je sklenila, da se odpošljeta iz Beograda v Pariz dva zdravnika specijalista kirurga, in sicer dr. Vojislav Subotić in dr. Koen. Zatem se je govorilo o evakuaciji Baranje. Prevladalo je mnenje, naj se Baranja ne evakuira, dokler Madžarska ne izvrši vseh obveznosti na podlagi trianonske mirovne pogodbe. Po trianonski mirovni pogodbi mora Madžarska izvršiti razorožitev svoje vojske ter evakuirati zapadno Madžarsko, ki ima po isti pogodbi pripasti Avstriji. Na popoldanski seji ministrskega sveta, ki je bila nenadoma sklicana za 16. uro, se je pretresovalo vprašanje izpraznitve Baranja. Ker je naša vlada lani meseca junija prevzela in podpisala obveznosti, na podlagi katerih ima izprazniti Baranjo v času med 18. do 24. avgusta t. l., je vlada po ponovnem razpravljanju in zaslišanju ekspertov sklenila na svoji popoldanski seji, da se izda naredba, po kateri se ima pričeti z evakuacijo Baranje. — Evakuacija se mora izvršiti po navodilih, ki so bila že prej določena. Evakuacija bi se imela na temelju obveznosti, podpisanih od naše vlade, pričeti že danes ob 12. uri. Radi tega se bo pričelo izpraznjevanje Baranje takoj, ko prejmejo naše pristojne oblasti v tamošnjih krajih sklep vlade o izpraznjenju. Nadalje je bilo na ministrski seji določeno besedilo kraljevega manifesta, ki se bo izdal na narod. Manifest je kratek in vsebuje med drugim obvestilo, da bo kraljevo oblast vršila do povratka kralja vlada. Manifest bo natisnjen v »Službenih novinah«, ko pride iz Pariza odobrenje.

* **Predaja Zapadne Ogrske Avstriji.** Z uveljavljenjem trianonske mirovne pogodbe istočasno ko zasedejo Madžari našo Baranjo, izpraznjujejo na drugi strani Zapadno Ogrsko, ki po trianonski mirovni pogodbi pripada avstrijski republiki. Madžari so se izpraznitvi tega ozemlja dolgo upirali, vendar pa jim vse ni nič pomagalo. Deželo prevzemajo od Madžarov antantne čete, od katerih jo bodo šele dobili Avstrijci. Evakuacija in zasedanje s strani antantnih čet se vrši čisto mirno. Zapadna Ogrska bo dobila pod Avstrijo svojo posebno deželno vlado ter postala pod imenom »Burgenland« članica zveznih avstrijskih dežel.

* **Poljska in gornješlezijsko vprašanje.** Odgoditev rešitve gornješlezijskega vprašanja je vzbudila tako v širokih ljudskih masah poljskega naroda, kakor tudi v vladnih krogih veliko nezadovoljnost in ogorčenje. Ministrski svet je v posebni seji razpravljal o tej zadevi ter sestavil tozadevno noto, katero je izročil antantnim zastopnikom v Varšavi. V noti opozarja poljska vlada antanto na zelo resne posledice, ki bi lahko nastale vsled zavlačevanja gornješlezijskega vprašanja ter nadalje na možnost nove vstaje poljskega prebivalstva v Gornji Šleziji. Nota napravlja utis, da poljska vlada preti in da je pripravljena v slučaju potrebe nastopiti tudi na lastno pest.

* **Položaj na Irskem.** Po zadnjih vesteh, ki prihajajo iz Irkse, izgleda, da iz sporazuma med Irci in angleško vlado ne bo nič. Irci vztrajajo na stališču, da se mora Anglija odpovedati vsaki kakršnikoli nadoblasti na Irsko ter jo priznati kot mednarodno popolnoma neodvisno republiko. Tega pa Anglija seveda noče storiti, ampak pripravlja nove čete, ki jih misli poslati nad upornike. Po vsem tem izgleda, da se bodo sovražnosti med obema narodoma kmalu zopet obnovile. Zanimivo pa je to, da ekstremistični irski voditelji nimajo za seboj večine irskega naroda ter odklanjajo tozadeven plebiscit, katerega predlaga angleška vlada.

Zanimivosti.

Vesten sluga. Dober sluga je velika dobrota, nasprotno pa je premoder sluga večkrat nesreča za človeka. Neka posebna vrsta te kategorije pa so bili in so še častniški sluge pri vojakih. Navadno so se častniški sluge izbirali zelo natančno. Tak sluga je moral biti odkritosrčen, pošten in do gotove meje prefrigan, na kar je bil izbranec navadno zelo ponosen. Svest si svoje osebnosti kot neposreden »družabnik« svojega gospodarja, je nosil glavo visoko pokonci in se je posebno v vojnem času, ko je marsikateri užival razne izjeme in ugodnosti, katerih drugi »navadni« vojaki niso bili deležni, smatral za nekakega višjega dostojanstvenika v vojski, za katerega je tudi podoficir bil ničla. Človek se je pri tej vrsti začenjal še le z »lajtnantom«! Da pa je imel marsikateri s slugo obdarjen častnik vsled prevelike brihtnosti svojega »oprode« včasih kaj neugodne neprilike, priča sledeča zgodbica: V nekem malem mestu je živel polkovnik, še srečen samec, kateremu je usoda naklonila jako zvestega, pokornega in tudi »brihtnega« slugo. Ta mu je v zvestem izpolnjevanju svojih dolžnosti prinašal vsak dan jedila iz bližnje gostilne. Nekega dne je dobil polkovnik povabilo na obed k neki tamkajšnji ugledni in imenitni dami. Vabilo je seveda sprejel. Dopoldan določenega dne pa mu je postalo nenadoma slabo in bil je primoran odpovedati poset. Napisal je torej pismo ter naročil slugi, da ga odnese tej in tej gospej ter naj mu obenem prinese obed. Sluga, ki je poznal vse »skrivnosti« svojega gospodarja, je vedel, da je njegov gospodar ta dan povabljen na obed. Nesel je torej pismo in posodo h dotični gospej. Gospa je prečitala pismo in ga hotela odsloviti. Brihtni sluga pa ji je odvrnil, da mu je polkovnik naročil, naj mu prinese obed. Gospa ga je v prvem trenutku začudeno pogledala, potem pa se mu na ves glas nasmejala ter naročila, da mu daje obed, kakor je bil pripravljen. — Obložen s celo kopico skled in skledic ter vinskih steklenic se je vrnil sluga s samozavestnim nasmehom k svojemu gospodarju. Polkovnik ga je začudeno vprašal, kako da je dobil danes iz svoje obične gostilne tako fin obed. Ko pa mu je sluga raztolmačil, kakšno osoleno juho mu je v svoji brihtnosti skuhal, je bil ves iz sebe. Da se pa ljubeznjivi dami primerno zahvali, je kupil takoj krasen šopek in ji ga poslal po svojem slugi. Ko se je ta čez pol ure vrnil, je izročil polkovniku, ki ga je že vznemirjen pričakoval, 60 frankov. Sluteč zopet kak nov dokaz »duhovitosti« svojega zvestega služabnika, ga je vprašal seveda, odkod je dobil ta denar. »Dama je šopek plačala«, je odgovoril sluga z vidnim zadovoljstvom, da je svojega gospoda rešil neobičajnih izdatkov. — Ko je namreč izročil šopek dami, mu je ta dala 5 frankov napitnine. Nevajen tako visoke napitnine, je mislil, da je to za šopek ter je gospo z najpoštenejšim obrazom in nad vse odkritosrčno opozoril, da stane šopek 60 frankov in dama mu je na ta »duhovit« odgovor tudi res izplačala to svoto. Kako se je polkovnik potem pri gospej opravičil, pa kronika ne piše.

Dnevna kronika.

Maribor, 20 avgusta.

Naši javnosti! V pondeljek se vrši pogreb prvega kralja naše svobodne in ujedinjene države, naše od davnih vekov suženjstva zasanjane Jugoslavije, Osvoboditelja Petra I. Velikega. Ta dan bo dosegla žalost našega naroda od Triglava do Timoka vrhunec, zato bodo počinali v vsej državi vsi javni uradi in obrati, trgovine bodo zaprte. Pozivamo torej tudi vse ostalo občinstvo in vsa privatna podjetja, da proslave ta žalni dan s praznovanjem. Obenem pa pozivljamo tudi še vse one, ki doslej iz malomarnosti ali vsled drugega vzroka še niso razobesili žalnih zastav, ali zastav s florom, da to vsaj na ta dan store ter s tem pokažejo, da so lojalni in zvesti državljani, ker se sicer ne bodo mogli ubraniti vtisa, da ignorirajo narodno žalovanje nalašč in premišljeno.

— **Radi kraljevega pogreba** v pondeljek naš list ne bo izšel. Prihodnja številka izide kakor običajno v torek popoldan.

— **V pondeljek trgovine zaprte.** Trgovski gremij naroča, da morajo biti trgovine v pondeljek dne 22. t. m. na dan pogreba njegovega veličanstva kralja Petra I. zaprte.

— **Delegacija češkoslovaške republike,** ki se udeleži pogreba Nj. Vel. kralja Petra I., pasira danes zvečer ob 23. uri Maribori. Pozivamo narodno občinstvo, da se v kar največjem številu udeleži sprejema.

— **Onim, ki se vdeleže pogreba** Nj. Veličanstva kralja Petra I. je znižana voznina na železnicah na eno četrtino.

— **Vredno pohvale.** Edine trgovec v Mariboru, ki je čutil dolžnost napram kralju osvoboditelju Petru I. primerno urediti svoje izložbeno okno je bil g. Gabrič, cvetličar v Solski ulici in zasluži zato vso pohvalo.

— **Nemško novinstvo in kralj Peter.** Nismo še pozabili, da avstrijska žurnalistika nikdar ni bila objektivna nasproti Slovanom, ampak je namenoma in smotreno potvarjala dejstva in zgodovinske dogodke na tako tendencijozen način, da je bilo takoj videti: Slovani so sami lopovi in barbari, Nemci pa čista kultura in značajnost. Motil bi se, kdor bi mislil, da se je nemški mentalitet pod vplivom velikanskega preobrata le količkaj popravil. Komentarji, ki so jih napisali dunajski in graški židovski ter klerikalni žurnalistični šmoki o smrti našega velikega Osvoboditelja, oživljajo staro nemško sovraštvo proti našemu narodu in zlasti še proti naši dinastiji. Mi se ne čudimo, če Nemci besne, da so izgubili kuratelo nad nami — kdor dobi zasluženo kazen, ni rad pravičen nasproti tožitelju in sodniku — toda z ozirom na to, da so Nemci narod centralne Evrope in ne centralne Azije, bi že smeli pričakovati nekoliko več objektivnosti od njih. Najgrši napad je objavila dunajska „Volks-Zeitung", ki prekaša celo medvojne napade na kralja Petra. Kako daleč so dunajski listi od resnice, dokazuje že to, da v svojih izvajanjih pobijajo drug drugega. Ta tendencijoznost, ki je v očeh vsakega kulturnega človeka čisto navadna lumparija, nam nazorno predočuje toliko hvalisano nemško objektivnost in poštenost. Nemci, očetje najgršega materijalizma, so vedno in povsod brezsrčni egoisti in se v svojem sovraštvu do Slovanov niso niti za pičico izpremenili. To bi bilo treba pri nas povdariti ne samo enkrat na dan.

— **Ženstvo ob smrti kralja Petra.** — Kolo sester je imelo v sredo popoldne v Zagrebu svojo žalobno sejo. Otvoritev seje je bila zelo ganljiva. Govorilo je več govornic o velikih zaslugah kralja Osvoboditelja, ki je žrtvoval svoje življenje za narodno osvobojenje in ujedinjenje. Sprejet je bil sklep, da se odpošljeta dve delegatinji z vencem k pogrebu kralja. Obenem se je odposlala sožalna brzojavka princezinji Jeleni. Včeraj je imela žalobno sejo »Dobrotvorna zadruga Srpkinja«.

— **Potrebščine za mrtvaški oder kralja Petra.** Potrebščine, ki so se uporabile za mrtvaški oder Kralja Petra, so iste, kakor so se uporabile za mrtvaški oder bivšega avstrijskega cesarja Fr. Jožefa. Potrebščine so iz Beograda naročili takoj v pondeljek ter je vlak z njimi pasiral Maribor že v sredo.

— **Himen.** Poročila sta se v Mariboru g. Ivan Völker in Lujza pl. Nowakowska. Bilo srečno.

— **Sličica z ulice.** Pred izložnim oknom neke knjigarne, v katerem visi zemljevid naše države, stojita dva obrtna vajenca in iščeta razna po imenu znana mesta. Oba resna in brihtna. — Starejši kaže s prstom in pravi: »glej, tam je Ljubljana, tam Zagreb, tu Osijek, tam Beograd.« Mlajši se dvigne na prste in brumno vpraša: »Čuj, a kje je Jugoslavija?« Nekdo je pripomnil: Ta se vsaj zanima in vpraša starejšega. So pa mnogi, ki govore in pišejo o naši državi, o naših vodilnih možeh itd., ne da bi poznali dejanske razmere malo bolje nego ta vajenec Jugoslavijo. Več zanimanja in več vpraševanja, pa bo manj nesporazumljenja!

— **»Stierhaltungsgenossenschaft in Windisch Feistritz«.** Pod tem imenom je mariborsko okrožno sodišče registriralo slovenjebistriško zadrugo. Čudimo se, da za naše okrožno sodišče ne velja odredba o uradni rabi slovenskih krajevnih imen.

— **Sodišče postavlja pangermane za kuratorje.** V Mariboru ima Nemec Iv. Girstmayer, ki prebiva v Gradcu, več velikih in lepih hiš, ki predstavljajo večmilijonsko vrednost. Ker se mu je zmedel um, mu je okrajno sodišče v Mariboru s sklepom z dne 5. julija t. l. L V. 8—21—6 postavilo oskrbnika za njegovo tukajšnje premoženje. Če bi se zgodil obraten slučaj v Avstriji, je toliko kot gotovo, da avstrijsko sodišče ne bi imenovalo slovenskega kuratorja. Toda v Mariboru vladajo drugačni pojmi: za skrbnika je bil s citiranim odlokom postavljen veliki mariborski pangerman — dr. Oskar Orosel, odvetnik v Mariboru.

— **Naivno vprašanje v Dramlje.** Zadnji »Slov. Gospodar« ima dolgo listnico uredništva, v kateri pošilja Drameljčanom nedolžno vprašanje: »Ali je družba Jarnovič - Drofenik - Puklavec že prodala svoj vinograd Nas zanima". Tudi mi imamo tako nedolžno vprašanje, ki nas zelo zanima: kako je »Straža« objavila Jarnovičevo pismo predno ga je adresat g. Puklavec sprejel? Kje je v Dramljah tisti poštenjak, ki odpira pisma?

— **Na fantovskem večeru** g. dr. Joško Bergoča se je nabralo 712 K v prid prim. dijakov na tuk. realki. Živela ženin in nevesta Emica.

— **Izjava.** Bilo bi pod moje častjo, ako bi hotel odgovarjati na obrekovanja, katera objavlja o meni v zadnjem času „Jugoslavija". Samo k trditvi v „Poslanem", da se nisem skusil svoječasno braniti glede očitanj v „Straži", ugotavljam, da sem poslal vsak članek v

pogled svoji nadrejeni oblasti, g. odgovornemu uredniku pa popravke, katerih do danes ni priobčil. Objave istih tudi sodnim potom in bilo mogoče izsiliti, ker vsa tozadevna pisma na g. odgovornega urednika tavajo med Mariborom in Beogradom, ne da bi zamogla dospeti v roke naslovljenca. Predaleč bi dovedlo, ako bi se kot uradnik na eksponiranem mestu hotel v bodoče pečati s vsakim časopisnim napadom; zato izjavljam, da nanje sploh ne bom reagiral in je stvar moje nadrejene oblasti, da me sodi ali ščiti. Dr. O Pirkmaier, vodja okraj. glavarstva v Ptuju.

— **Hudomušnost tiskarskega škrata.** Tiskarski škrat ni znan le kot jako samoglav, ampak tudi kot zelo hudomušen. Da je temu res tako, dokazuje včerajšnji slučaj. V notici „Računski listki“ je iz „nekega“ gospoda napravil „malega“ gospoda, Kaj si je pri tem mislil, ne pove, zato pa naj si čitatelji sami popravijo to njegovo hudomušnost.

— **Prijatelje čeških novin** opozarjamo, da se na mariborskem kolodvoru prodajajo praški »Národni Listy«, najboljši politični češki list.

— **Spremljevalci transportov v Mariboru.** Transportnih spremljevalcev je na naših kolodvorih kakor muh in večinoma so to sami mladi ljudje, med njimi tudi taki, ki so izučeni v raznih rokodelskih panogah, ki pa vsled lenobe nočejo opravljati pravega poklica in se tako raje ukvarjajo in pokvarjajo s spremljanjem transportov, tihotapstvom itd. Ali ni škoda teh mladih ljudi? Mnenja smo, da naj bi se za to službo uporabilo raje vojne invalide in starejše ljudi, ki si drugod ne morejo služiti kruha, bi pa bili sposobni za to službo.

— **Ljudje in živali skupaj.** Na našem glavnem kolodvoru se nalaga tudi živina, tako, da se včasih vse meša, kar bi se dalo lahko odpraviti. Kolodvor na Teznu bi bil za živinske transporte kakor nalašč pripraven. Tam bi se dale s primeroma majhnimi stroški napraviti primerne ograje za govedo, konje in prašiče ter vse, kar je potrebno za nalaganje in izlaganje živine. Morda bi bila pobreška občina sama pripravljena oskrbeti te priprave, saj bi imela od tega tudi primeren zaslužek. Merodajni krogi naj vzamejo to resno v pretres ter naj poskrbe da se v bodoče loči živina od ljudi.

— **Občinstvo, trgovci, mesarji, prekajevalci, peki, hotelirji in gostilničarji, kavarnarji, branjevci in sploh vsi prodajalci življenskih potrebščin, med katere spada tudi klavna živina, se nujno opozarjajo na uredbo o pobijanju draginje življenskih potrebščin in brezvestne špekulacije štev. 253, ki je razglašena v „Uradnem listu“ št. 97 z dne 16. avgusta 1921.**

— **Nov odvetnik v Mariboru.** V Mariboru je odprl svojo otvetniško pisarno g. dr. Slokar, ki je odkupil pisarno g. dr. Mateja Osenjaka.

— **Sekvesture nad vinogradi v Ljutomerskih goricah** zanimajo našo „Stražo“, ki v 90. številki objavlja notico, kateri se pozna, da jo je spisal človek, ki pogosto obiskuje tamošnje vinske kleti, ker s posebno slastjo govori o žejnih grlih. Mi bi ne imeli nič proti temu, ako bi se z bengalično lučjo posvetilo v te kleti, zakaj v marsikateri bi spoznali sekvestre, čijih imena leže „Straži“ in njenim prijateljem tesno pri srcu. V ljutomerskem okrajnem glavarstvu so sekvestri po veliki večini klerikalnega mišljenja in bi bilo zanimivo izvedeti, kako se „na katoliški podlagi“ gasijo žejna grla in koliko ti znani gg. zaračunajo svoje izlete v sekvestirane vinske kleti. Ce gg. okrog „Straže“ žele, da bi se še kaj razgovarjali o sekvesturah v ljutomerski okolici, pa le korajžno na dan, imamo dovolj hvaležnega gradiva.

— **Usoda bivših vojnih ujetnikov v Rusiji.** Iz ruskega ujetništva se je nedavno vrnil častnik ameriškega Rdečega križa, ki je izjavil zastopnikom pariških listov, da se v Rusiji nahaja več tisoč bivših vojnih ujetnikov, ki polagoma umirajo v strašni bedi in v duševnih mukah. O dogodkih v Rusiji je dejal, da bi le genij lahko opisal, kaj se godi v tej nesrečni državi. Amerikanci, ki so se vrnili iz Rusije, so se vsi zakleli, da bodo preostali del življenja posvetili temu, da se slična tragedija ne bi mogla nikdar več ponoviti. Dotični častnik je govoril z ljudmi iz Krima, Orenska, Tomska in drugih gubernij. Pripovdovali so mu, da lakote ni kriva toliko suša, kolikor to, da so lani sovjetski uradniki zaplenili skoraj vso žetev in semensko žito. V Rusiji so na dnevnem redu strašni ropi. Vsako noč so slišali streljati na moskovskih ulicah in številne roparje so ranjene zanesli k njim v bolnišnico. Moskovska bolnica pa ne sprejema pacijentov, ker jih ne more prehraniti. Skoraj vse zdravnike v Rusiji so postrelili. V njihovi bolnici je bilo 90 odst. strežnic, ki so nadomestovale zdravnike. Teror vlada danes še silneje kakor poprej. Najstrašnejšo tragedijo preživljajo pač vojni ujetniki izza zadnje vojne, ki umirajo v ječah zapuščeni in pozabljeni.

— **Znani Jože Nachtigall.** Pod tem naslovom smo 18. avgusta objavili notico, v kateri se dolži g. Nachtigalla, da je pri predavanju zdravstvenega tedna v delavnici južne železnice imenom delavcev izrazil željo, da bi se predavalo tudi nemško. Kakor pa smo sedaj izvedeli iz verodostojnega vira, je bito to očitanje neutemeljeno, ker je g. Nachtigall takrat govoril le o potrebi zdravstvenega predavanja za delavce, predlog za predavanje v nemščini pa je stavil mizar Kunst. — Dopisnike vnovič prosimo, da nam poročajo vedno le golo istino in to v interesu stvari same. Uredništvo nikakor noče komurkoli delati kaki krivice in za to tudi lojalno objavlja gorenje pojasnilo.

— **Razveljavljeni mandati.** Komunistični mandati občinskih odbornikov v Studencih pri Mariboru so sedaj končno razveljavljeni, kljub temu, da so se hoteli komunisti po volitvah preleviti v socijalne demokrate. Vsled tega bodo razpisane v kratkem dopolnilne volitve.

— **Tehtanje živine.** Mestni magistrat mariborski je odredil, da se sme na dan živinskih sejmov tehtati živina samo na tehtnici v mestni klavnici.

— **Pregled vojnih invalidov.** Pokrajinska uprava za Slovenijo v Ljubljani, oddelek za socijalno skrbstvo, je odredila splošen pregled vojnih invalidov. Po členu 1 te uredbe pridejo v poštev vse vojaške osebe, ki so dobile poškodbe, ali bolezen, ali se jim je ta poslabšala, ker so izvrševale vojaško službo v svetovni vojni, in v vseh prejšnjih vojnah, nadalje oni, ki so ostali poškodovani, ali se dobili bolezen pri vojakih po svetovni vojni. V smislu člena 2 te uredbe se imajo zglasiti v svrho zaslišanja vsi v mestu Maribor stanujoči vojni invalidi, v dneh od 22. avgusta do najdalje 4. septembra t. l. od 8. uri do 12. uri dop. in od 14. uri do 18. uri pop. pri mestnem magistratu, Rotovški trg v bivši pisarni oddelka varnostne straže. Vsak invalid mora oddati pri zaslišanju vsa dokazila o vojaški službi in o neusposobljenosti kakor n. pr. izpričevalo o službi v vojski in o izstopu iz vojske, odločbo prvostopnega sodišča, ali poverjeništva za socijalno skrbstvo o dodeljeni invalidski pokojnini (podpori), stari plačilni nalog (list) invalidsko knjižico, vojaške legitimacije, vojaški predbeležni list, vojaško zdravniško spričevalo, vojaško domobransko ali črnovojniško izkaznico, dekrete in vse eventualne prejšnje superarbitracijske akte itd. Prijavo lahko redloži osebne invalid sam ali pa kdo drugi v njegovem imenu. Tozadevne tiskovine so na razpolago v pisarni zglaševanja. Kdor bi se v določenem času ne zglasil, bo za posledice sam odgovoren.

— **Ljubljanski veliki sejem.** Legitimacije in znaki za vstop k sejmu, ki veljajo ob enem tudi za polovično vožnjo v vseh razredih po železnici, se dobijo pri trgovskem gremiju v Mariboru, kakor tudi v knjigarni V. Weixl. Te legitimacije so veljavne za vožnjo po železnici od 20. avgusta do 20. septembra. Ker je le še malo legitimacij na razpolago, naj se za te vsakdo hitro pobriga. Legitimacija z znakom stane 25 din.

— **Na šoli za babice v Ljubljani** se začne dne 3. novembra 1921 učni tečaj za babice s slovenskim učnim jezikom. Tečaj bo trajal do dne 30. junija 1922., t. j. osem mesecev. V ta tečaj se sprejemajo ženske, ki še niso prekoračile 40. leta svoje starosti in ki so, ako so še neomožene, dovršile 24. leto ter so učnega jezika zmožne v besedi in pisavi. Pouk je brezplačen. Vse prosilke morajo vložiti pismeno prošnjo za sprejem v babiško šolo pri pristojnem okrajnem glavarstvu, oziroma mestnem magistratu, do dne 10. oktobra 1921. Prošnji naj priložе krstni in rojstni list, eventualno poročni list, ali, če so vdove, smrtni list svojega moža, dalje oblastveno potrjeno nravstveno izpričevalo, potem izpričevalo uradnega zdravnika pristojnega političnega oblastva, (da so zdrave in telesno in duševno sposobne za uk), potem izpričevalo, da imajo cepljene koze ali da so jim bile koze iznova cepljene, izpričevalo o šolski izobrazbi in, če so ubožne, tudi zakoniti ubožni list. Dne 3. novembra 1921 ob osmih se morajo prosilke osebno javiti pri profesorju babiške šole (porodniški oddelek splošne javne bolnice v Ljubljani), kjer najprej opravijo predpisani sprejemni izpit. Vse učenke morajo ves čas bivati v internatu. Učenke, ki so ubožne in potrebne, se sprejmejo v internat brezplačno, premožnejše pa morajo plačevati hrano v internatu.

— **Ivana Casarja,** ki si je v nedeljo pri nogometni tekmi v Celju zlomil nogo, so pripeljali včeraj v Maribor v splošno bolnico.

— **Z rešilnim autom v zapor.** Ko je privozil včeraj graški jutranji vlak na mariborski glavni kolodvor, je zapazal slušbujoči uradnik nekega potnika, ki se je hotel izmuzniti ne da bi pasiral kontrolo. Ker se mu je zdelo to sumljivo, ga je dal aretirati ter prepeljati na policijski komisarijat. Aretiranec ni imel pri sebi nikakih dokumentov in je tudi glede svojega imena podal napačne podatke. Ko so si ga pa detektivi natančneje ogledali se jim je zazdel znan in res so kmalu ugotovili, da je to 22 letni brezposelni natakar Ludvik Kemeter, katerega išče policija že dve leti radi raznih tatvin in nekega vloma. Policija je imela že zdavnaj nalog aretirati ga, toda Kemeter se je skrival ter končno pobegnil v Avstrijo. Ko je uvidel, da je razkrinkan je tudi sam priznal, da se res piše Ludvik Kemeter. Aretiranca so na to odgnali v sodnijske zapore, ko pa je prišel do Jurčičeve ulice se je nenadoma zgrudil na tla Spremljajoči stražniki so ga spravili v neko vežo ter poklicali rešilni oddelek, ki ga je, prepričan da je dobil srčne krče, prepeljal z rešilnim autom v bolnico. V bolnici ga je primarij dr. Marinič natančno preiskal ter ugotovil, da je Kemeter simulant ter bolezen samo fingira, da bi se na ta način rešil zapora. Ko je uvidel, da je že v drugič razkrinkan je pričel simulirati blaznost ter izjavil, na ima tudi neke nalezljivo bolezen; zdravniki so ga radi ega ponovno preiskali, toda tudi tokrat z negativnim uspehom. Kemetra so na to zopet naložili na rešilni auto ter ga prepeljali končno v sodnijske zapore. Policija je s to aretacijo vsekakor napravila dober plen.

— **Epileptičen napad na cesti.** Včeraj krog 16 ure popoldan je dobil v Krčevini stanujoči viničarski sin Anton Pillich pred župniščem napad ter se zgrudil na tla. Pozvan rešilni oddelek se je moral truditi z njim skoro poldrugo uro, predno se mu je posrečilo spraviti ga toliko k sebi, da ga je lahko prepeljal z rešilnim avtom domov.

— **Opekel se je.** Pri uporabi vrele kolofonije se je včeraj močno opekel po desni roki 21 letni kotlarski pomočnik Mihael Globara. Rešilna postaja mu je podelila prvo pomoč.

— **Razočarala se je.** Znano je, da je slovita francoska baletka Izidora Duncan s posebnim entuzijazmom sprejela vabilo moskovske vlade, naj bi došla v Rusijo. Kakor javlja „Obščeje Djelo“, je gospa Izidora nedavno zaprosila moskovsko vlado za potni list, da se vrne v Francijo.

— **Potrditev vesti o lakoti v Rusiji.** »Daily Telegraph« javlja, da so se angleški zastopniki v Moskvi uverili, da v inozemstvu o strašnem gladu v Rusiji razširjene vesti nikakor niso bile pretirane. Nasprotno, zdi se, da je katastrofa še veliko hujša kakor jo slikajo najbolj pesimistični krogi. Največja nevarnost je v dejstvu, da bo prihodnje leto lakota najbrže še hujša ko letos. Kakor isti list poroča iz Moskve, prirejajo kmetje in ubežniki rdeče armade pogrome na Žide.

— **Junaški deček.** V Domanji Lomnici na Češkoslovaškem je bil nek 11 leten dečko sam doma, da čuva hišo. Naenkrat zapazi, da se nekdo plazi skozi okno. Ker se mu je dozdevalo, da ta obisk nikakor ne more biti pošten, zagrabi pest pepela in ga vsuje čudnemu obiskovalcu v obraz, nato zgrabi dolg kuhinjski nož in ga zabode s vso silo v trebuh. Tat zažene za bežečim dečkom sekiro, ki pa ga ni zadela. Dečko je bežal k sosedu za pomoč. Ko je prišel sosed, je tat že zbežal. Občudovati pa se mora dečkovo veliko prisotnost duha.

— **Našel milijone.** Nek pragovni nadzornik je našel v bližini Brünla v Nemčiji pri pregledovanju proge usnjato listnico. Ko jo odpre, vidi, da vsebuje 4 in pol milijona holandskih forintov Zanimivo pa je, da se nikdo ne oglasi, kot lastnik te vsote.

— **General Kövesz — trafikant.** Čudna so pota usode. Prej skoraj vsegamogočni general Kövesz, komandant reda Marije Terezije, in kdo ve kaj še vse, je sedaj zaprosil madžarsko vlado, da mu dovoli otvoriti tobačno trafiko. Vlada mu je tožadevno dovoljenje izdala, in tako je prejšnji general postal prodajalec tobaka. Če je prej prodajalec tobaka postal general, je bilo to veliko, če pa postane general prodajalec tobaka, je pa še sedaj tudi — dovolj.

— **Usoda Esad-paše.** Kakor znano, je bil albanski voditelj Esad paša približno pred 14 meseci v Parizu umorjen. Ker je njegova rodbina protestirala proti temu, da bi ga pokopali na pariškem pokopališču, prevoz trupla v domovino pa je zaenkrat nemogoč, leže telesni ostanki Esad Paše še zdaj v mrtvašnici v Parizu. Upravitelj mrtvašnice žuga, da bo dal krsto pokopati na občinske stroške.

— **Preosnova madžarske vojske.** Kakor javljajo iz Budimpešte, je bil narodni skupščini predložen zakonski osnutek o preustroju madžarske vojske. Štela bo 35.000 vojakov. Službeni jezik bo madžarski. Honvedi spadajo v delokrog ministrstva za narodno obrano. Vojsko tvorijo dobrovoljci, a častniki so vojaki po poklicu. Obvezna služba traje za častnike 20 let, za vojake 12 let. Po šestih letih jih lahko pošljejo na dopust. V vojski smejo služiti le neoženjeni moški v starosti od 20 do 25 let.

— **Težka industrijska kriza v Moravski Ostravi.** Industrija v Moravski Ostravi se nahaja v težki krizi. Veliko Sofijino železarsko podjetje je čisto ustavilo obrat, vitkoviške železarne pa so prošli teden odpustile 1361 delavcev. Število doslej odpuščenih delavcev znaša že na 3000. Odpoved je prejelo poleg delavcev tudi 140 uradnikov.

— **Iz avstrijske Štajerske.** Deželna vlada v Gradcu je dovolila, da se sme od sedaj dalje peči tudi rogliče in slanice.

— **Strela ubila orožnika.** V bližini Katzelsdorfa na Nižjem Avstrijskem je v petek zvečer ubila strela orožnika Patzelta, ki se je vračal s službe domov.

Senzacijonelna poneverba v Budimpešti. Ravnatelj madžarske deželne industrijske banke Alfred Macha je bil v četrtek na prijavo grofice Szapary aretiran in oddan državnemu pravdništvu. Grofica mu je izročila v prodajo 7 in pol milijona vredne bisere, izkupiček pa je ravnatelj izgubil na borzi.

Najnovejša poročila.

Dramatična šola v Mariboru.

LDU Beograd, 19. avgusta. Dne 1. septembra se bo po sklepu ministrstva za prosveto otvorila v Mariboru dramatična šola.

Za pobijanje tihotapstva.

LDU Beograd, 19. avg. Finančno ministrstvo je v sporazumu z vojnim ministrstvom ukrenilo najenergičnejše korake za pobijanje tihotapstva na državnih mejah in na Jadranskem morju.

Agrarna reforma in cerkveno premoženje.

LDU Beograd, 19, avg. Ministrstvo za vere je sestavilo posebno komisijo, ki bo proučevala agrarno vprašanje z ozirom na cerkveno premoženje.

Kultura in umetnost.

x **Ustava kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev.** Zbirka zakonov, snopič I. v Ljubljani 1921. Založila Tiskovna zadruga. Cena 12 K, po pošti 1 K več. Pravkar je izšla „Vidovdanska ustava", katera se naroča pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Sodna ul. 6.

x **Dr. Ivan Tavčar: Zbrani spisi.** VI. zvezek, uredil dr. Ivan Prijatelj. V Ljubljani 1921. Izdala in založila Tiskovna zadruga. Strani 435. Cena 74 K, po pošti 5 K več. V zbirki slovenskih pisateljev, ki jo izdaja Tiskovna zadruga, je pravkar izšel I. zvezek Tavčarjevih zbranih spisov, ki jih ureja dr. Ivan Prijatelj. Knjiga je izšla baš za 70-letnico pisatelja in prinaša poleg uredникovega uvoda in njegovih opomb Tavčarjevi najboljši deli iz zadnje dobe „Cvetje v jeseni" in „Visoška kronika", ki sta vzbudili splošno pozornost in priznanje, ko sta izhajali v „Ljubljanskem zvonu". Tiskovna zadruga se dr. Tavčarju ni mogla lepše oddolžiti, kakor da je začela izdajati njegove zbrane spise, kateri so urejeni po istih načelih in na enak način kot druga izdaja Jurčičevih zbranih spisov. Da je izdaja res prvovrstna, pove že ime urednikovo. Knjiga se naroča pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Sodna ul. 6.

x **Jugoslovenska razstava** se otvori 29. avgusta v Newyorku v vojašnici 31. polka.

Sokolstvo.

o **Mariborski Sokol** naznanja, da se vrši v pondeljek ob 9 uri dopoldne v stolni cerkvi maša zadužnica za Nj. Veličanstvom kraljem Petrom I. ter poziva članstvo, da se je polnoštevilno udeleži. Člani v kroju se zbirajo ob pol 9. uri v Narodnem Domu. — Odbor.

Sport.

: **Hašk** priredi začetkom prihodnjega meseca mednarodni Lawn tennis turnir v Zagrebu. Tekme brez izenačenja so v večih točkah zvezane z prvenstvo mJugoslavije ali pa Zagreba.

: **Veselični davek** pri sportnih prireditvah je s 15. septembrom t. l. odpravljen, toda v Nemčiji, ne pri nas!

: **40 milijonov frankov kredita** je dovolila franoska vlada za prihodnjo olimpijado, ki se vrši kakor znano leta 1924 v Parizu.

Šah.

Šahovski kongres v Celju. 14. t. m. se je vršil v Celju prvi kongres Jugosl. šahovskega Saveza. Mariborski klub je kot delegat zastopal prof. Favai. Že pred enim letom se je pripravljalni odbor Saveza osnoval in kot prvi očividni uspeh je prireditev 1. jugosl turnirja v Celju. Največ zaslug ob sedanjem delovanju in posebej ob prireditvi turnirja gre g. prof. Vagaji iz Celja, ki je tudi vodil prvi kongres. Predlog, da se dá dosedanjemu pripr. odboru absolutorij, je bil enoglasno sprejet. Sprejel se je tudi pravilnik za turnir, ki ga je po češkem uzorcu prikrojil gosp. Vuković iz Splita, ki je stavil tudi več predlogov v svrho organizacije Saveza. Izbrani komisiji se da polnomoč za sestavo končnoveljavnega turn. pravilnika. Sprejela se je tudi nomenklatura, ki se bo v začetnicah strinjala z nemško. Izvolili so tudi nov odbor: Dr. ing. Vidmar predsednik, Nikola Konjević iz Beograda in g. Mabin iz Zagreba podpredsednika. Dr. Rožič in dr. Bazala tajnika, g. Perčka blagajnik, g. Nicifor iz Vel. Bečkereka reditelj. Prih. turnir se bo vršil črez 2 leti v Vojvodini. Vsak klub mora na leto prirediti vsaj en klubov turnir. Sprejele so se še nekatere važne resolucije glede zveze s češkim Savezom, o šah. tisku, o almanahu itd. Na koncu je prof. Favai povdaril važnost prvega kongresa za razvoj šah. igre zlasti z ozirom na organizacijo turnirjev, ki nam bodo dali novih mojstrov, da se bodo potem lahko na svetovnih turnirjih pokazali in proslavili svojo domovino.

Šahovski turnir v Celju. V 4. kolu je dobil Vuković proti Poljancu, Ferjan proti Kramerju, Peyer proti Kohnu, Rožič proti Ormny-u in Erdey proti Trstenjaku. — Partija König-Banekovič nedokončanana. Torej je dosedanji rezultat: Vuković 4, Erdey $3^1/_2$, Kramer $2^1/_2$, Ferjan, Rožič 2, Nicifor, Poljanec, Payer in König $1^1/_2$ itd.

Gospodarstvo.

g **Reorganizacija carinarnic.** Ker je sedanji sistem carinarnic zelo slab, se bo v prihodnjih dneh izvedla temeljita reorganizacija vseh carinarnic v naši državi. Po novi naredbi bodo obstojali dve vrsti carinarnic in sicer večje carinarnice, katerim bo podrejeno večje število manjših. Večje se bodo nazivale carinske centrale, manjše pa bodo pokrajinske carinske oblasti. Ta uredba bo v kratkem izdelana in objavljena.

g **»Svetla«.** Konkurzno maso »Svetla« je prevzela za 3 in pol milijona kron Zadružna Gospodarska banka ter bo obstajalo to podjetje pod istim imenom kot d. d. še nadalje. Razen Zadružne Gospodarske banke bo zastopana v delniški družbi tudi Slovenska eskomptna banka in Kremeneczky zavod za žarnice v Zagrebu.

g **Hmelj.** Hmeljarsko društvo v Žalcu poroča: obiranje golding-hmelja je v polnem teku. Kobule so popolnoma doraščene, imajo enako obliko in lepo barvo, ter so najboljše kakovosti. Vsled dežja v zadnjem času bo cvet poznega hmelja — četudi ne povsod — lahko prehajal v kobule in bo torej tudi ta vrsta hmelja dala — vsaj deloma toliko, kolikor se je od nje pričakovalo. — Mnogo prekupcev je zopet oživelo tukajšnji trg. Večja množina lanskega in še starejšega hmelja se je prodala, če tudi hmeljarji ne silijo k prodaji in čakajo še na boljše cene. Za 1 kg lanskega hmelja se 130 K zamanj ponuja. Letošnjega pridelka je še prav malo pripravljenega za prodajo. Zanimanje zanj je obče, do prodaje pa še ni prišlo. Hmeljarna ima že obilo posla.

g **Češkoslovaški izvoz in uvoz l. 1920.** Uvoz na Češkoslovaškem je znašal leta 1920 Krog 39 milijonov meterskih stotov, od tega 20 milijonov iz Nemčije. Izvoz je znašal 60 milijonov meterskih stotov. 30 milijonov se je izvozilo v Nemčijo, 24 milijonov v Avstrijo, 3 milijone na Madžarsko, 2 milijona v Francijo, 1.800 tisoč na Poljsko in 1.800 tisoč v Italijo.

g **Alkohol v Rusiji zopet dovoljen.** Iz Rige poročajo, da je ruska vlada ukinila prepoved alkohola. Istočasno dovoljuje onim posestnikom, ki jim je svoj čas vzela zemljo, da smejo razlaščeno zemljo zopet odkupiti.

g **Češki oddelek finančnega ministrstva** se s 1. septembrom t. l. ukine, ker je ministrstvo dovolilo svobodno trgovino z devizami in valutami. Istotako se ne bo več izdajalo čekov po državnem kurzu.

Ljudska knjižnica

Narodni dom, I. nadstr.

posluje ob nedeljah od $^1/_2$10.—$^1/_2$11. ure in ob četrtkih od $^1/_2$19.—$^1/_2$20. ure

Glavni urednik: Radivoj Rehar.
Odgovorni urednik: Rudolf Ozim.

Dežni plašči 1136 7
prvovrstni, pravkar došli. — Velika izbira dežnikov, moškega perila, klobukov, čevljev itd. najceneje pri tvrdki
Jakob Lah, Maribor, Glavni trg 2.

PRVA JUGOSLOVANSKA TOVARNA ZA GUMBE IN KOVINSKE PREDMETE
D. Z O. Z. SLOVENSKA BISTRICA
Oferiramo naše prvovrstne rožene gumbe v vsaki velikosti in po vsakem vzorcu s cenami brez konkurence. 599
Zahtevajte cenike! Prodaja na veliko!

Novo dospeli
cerkveni zvonovi
liti iz brona, desetletno jamstvo. Okoli 50 komadov razne velikosti ima v zalogi 1113 6-4
„Metallum" d. d., Zagreb
Ilica br. 134. Telef. 1-98.
Zahtevajte cenike!

Čokolada
Kohler
Nestle
Pischinger
Talmone
Schmidt
Kakao
Gala Peter
Van Houten
Amerikanski
Zahtevajte cenik.
P. ERZIN
10—10 Maribor 1057
Gosposka ulica 28.
En gros. En detail.

Novo došlo!
Posteljno perje
Fino perje (Daunen)
Preproge
Posteljni prediožki
Gradi za matrace
Platno za slamnjake
Nanking
Inlet
Brisalke
Kuhinjske brisače
Umivalne rute
Voščene rute
Posteljni vložki
po najnižji ceni pri
K. Worsche, Maribor
Gosposka ulica 10. 535

Jos. Martinc
Maribor 625
Galanterijska veleterovina

Proda se več lesenih zabojev. Marib. tiskarna d d. *

Barve
lake, krtače, čopiče in vse potrebščine za slikarje in pleskarje se dobi pri
R. Schweighofer
Koroška cesta 9 („Pri kmetu")
1023 6—5

Zavod za straženje in zaklepanje v Mariboru
prevzame
vsako vrsto straženja v mestu, na kolodvorih, kakor tudi spremljanje železniških vozov. — Pojasnila v pisarni: Prešateniška ulica 2.

Širite povsod naš list!

A. & E. SKABERNE
Ljubljana, Mestni trg 10
manufakturna in pleteninska trgovina na debelo
priporoča svoje bogato skladišče damskih, in otroških, kakor tudi moških nogavic. Za tekočo sezono ima v zalogi vsakovrstne patentirane otroške nogavice črne, rjave in bele barve.
Pismena naročila se izvršujejo poštno-obratno in najsolidneje.

Telefon štev. 375
Spedicija vseh vrst. :o: Carinska agentura in carinske reklamacije. :o: Vskladiščenje vsakovrstnega blaga. :o: Mednarodni prevozi. :o: Selitve z patentiranimi pohištvenimi vozovi na vse strani. :o: Špedicijsko dostavno podjetje južne železnice.

„BALKAN"

Brzojav. naslov: Spedbalkan.
Predprodaja vozovnic
:o: za vse proge južne in državne železnice. :o:
Skladišče spojeno s tirom južne železnice, Aleksandrova cesta št. 70.

delniška družba za mednarodne transporte v Ljubljani.
Največje domače špedicijsko podjetje!
Podružnica: MARIBOR, Aleksandrova cesta št. 35.
Največje domače špedicijsko podjetje!
113
Podružnice: MARIBOR, ZAGREB, BEOGRAD, TRST, WIEN.

Mala oznanila.

Trgovski pomočnik, soliden, dober prodajalec, se sprejme takoj. Ponudbe na upravo lista. 1206 3—1

Iščem **več strojarjev za kože** in enega nadstrojarja. Tovarna kož Varaždin. 1209

Trgovski pomočnik (specerist), slovenskega in nemškega jezika popolnoma zmožen, išče mesto. Ponudbe pod „516“ na oglasni zavod Iv. Sušnik, Slovenska ulica 15. 1210

Sivilja prevzame vsakovrstna dela po najnižjih cenah na dom, tudi žensko in moško perilo. Krekova ul. 18, dvorišče. 1189 2-2

Seifertov biljard, za obrniti, prevlečen s predvojnim blagom, se ceno proda. Gostilna Bauer, Ormož. 1196 3—2

Kupujem vsako množino $^{7}/_{10}$ buteljk. Gjuro pl. Valjak. „Grajska klet“. 1193 3-3

Tapetnik Ferdo Kuhar, Slovenska ulica 12, se cenjenemu občinstvu priporoča. Prevzame vsa v svojo stroko spadajoča dela po najnižjih cenah. 1211

Par konjev, konj in kobila, za srednje težko vprego, po zmerni ceni na prodaj. Naslov v upravi. 1174 4—4

Dve hiši z velikim vrtom se ceno prodajo. Eno stanovanje se takoj izprazni. Ivan Lovec, Studenci, Aleksandrova cesta št. 27. 1183

Dvonadstropna hiša v jako dobrem stanu, s kopalnimi sobami, parketna tla, se takoj proda. Božič, Tattenbachova ulica 22. 1204

Posestvo s sadonosnikom, 5 oralov zemlje, oddaljeno $1^{1}/_{2}$ ure od Maribora, se z živino vred proda. Topolovec, Dobravci, pošta Hoče. 1205

Patent-peč z 6 likalniki se proda. Božič, Tattenbachova ulica 22. 1203

Jetika! Specijalist za pljučne bolezni **dr. Pečnik** ordinira v torek in petek od 11. do 12. in od 14. do 16. ure v **Mariboru,** Razlagova ulica št. 21. Vse druge dni Št. Jurij ob juž. žel. 1046

Brivnica Frana Novaka na Aleksandrovi cesti št. 22 se priporoča. 22

Kompletno pohištvo

za kuhinjo in sobo se proda ter odda obenem tudi stanovanje kupcu. Istotam se proda novi damski plašč in damski kostum. Naslov pove upravništvo „Tabora“. 1207 2—1

Izvrsten

sadni kis

(jesih) se dobi pri

Radi, Aleksandrova c. 40.

1186 2—1

Nahrbtniki

za planine v raznih velikostih iz jadrovine oziroma gumiranega platna, **gurte za roló, trakovi za žaluzije, mreže za konje, žoge za nogomet, gonilni jermeni** itd. pri

Iv. Kravos, Maribor

Aleksandrova c. 13.

1065 5—5

Leseno pohištvo
Železno pohištvo
Tapetn. pohištvo
Pisarn. pohištvo
Posteljna oprava
Preproge
Zavese 217
Blago za pohištvo
Posteljno perje

izvanredno nizke cene v zalogi pohištva

Karol Preis

Maribor

Gosposka ulica št. 20

Pirchanova hiša.

Svoboden ogled!

Ceniki brezplačno!

Prosim poskusite

našo vedno sveže žgano kavo, mešanice najboljših vrst, ki so v lastni žgalnici strokovnjaško sestavljene:

Najfinejša Elite-mešanica ¼ kg K 34·—
najfin. mešanica (Karlsbader) ¼ kg K 32·—
najfinejša Java-mešanica ¼ kg K 27·—
najfin. družinska mešanica ¼ kg K 22·—
Rio žgana . . . . . ¼ kg K 17·—

Pri odjemi od 5 kg dalje primeren popust.

Pošiljanje po pošti na vse kraje!

Nova specialna trgovina za kavo

Jaš in Lesjak, Maribor

Šolska ulica št. 2. 865

Točna postrežba

Mednarodno spedicijsko podjetje in poverjeno carinsko posredništvo

1078

F. & A. UHER

podružnica MARIBOR Slovenska ul. 8

Izvršuje vsa v spedicijsko stroko spadajoča dela najkulantneje. Ima na razpolago velika skladišča za shranjevanje vsakovrstnega blaga, pohištva itd. Pri selitvah v inozemstvo preskrbuje potrebne izvoznice in daje tozadevna pojasnila brezplačno. Selitve v tuzemstvu izvršuje strogo po želji strank. Zacarinuje uvozno kakor izvozno blago po skrajno nizkih cenah.

Brzojav: Uhercpod

Telefon 344

Zmerne cene

Nova trgovina

Miloš Oset, Maribor

ALEKSANDROVA CESTA ŠTEV. 45, nasproti glavnega kolodvora

priporoča raznovrstno specerijsko in kolonijalno blago ter deželne pridelke. — Prosi cenjeno občinstvo za obilen obisk.

Postrežba točna in solidna.

1187 2-2

Jugoslavenska industrija kmetijskih proizvoda d. d. u Karlovcu.

Poziv na potpisivanje.

Potpisani osnivaju dioničarsko društvo pod naslovom: **„Jugoslavenska industrija kemijskih proizvoda dioničarsko društvo, Karlovac“** sa glavnim sjedištem u Karlovcu.

Društvo je osnovalo u Karlovcu vlastitu tvornicu, koja će se baviti produkcijom plavila za rublje, pečatnog voska, voska za postolare, laštila za cipele, kovinskih čistila, nadalje produkcijom raznih kosmetičkih preparata, kao pudera, kreme za zube, kreme za brijanje, raznih vrsta parfuma, kolonjske vode, te svih inih u ovu struku zasijecajućih tvari, kao i trgovinom sa ovima na veliko.

Dionička glavnica iznosi K 2,000.000·—

a podijeljena je u 4000 dionaca glasećih na donosioca, svaka po K 500·— nominalne vrijednosti. Na uplati dioničke glavnice participiraju jugoslavenski interesenti sa 65 % a njemački interesenti sa 35 %.

Subskripcija se vrši javno:

u **Berlinu,** na glavnoj blagajni Disconto-Gesellschaft,
u **Zagrebu,** na blagajni Centralne banke d. d., Strossmajerova ulica 2,
u **Karlovcu,** na blagajni podružnice Centralne banke d. d., nadalje
u **Krapini, Mariboru, Novom Sadu, Požegi i Varaždinu,** na blagajnama dotičnih podružnica Centralne banke d. d., **za vrijeme običajnih uredovnih sati, i to**

1508

počevši od 22. do zaključno 31. augusta o. g.

Prilikom potpisivanja imade se odmah na uplatnim mjestima u gotovini naplatiti potpuna protuvrijednost subskribiranih dionica, t. j. K 500·— po dionici u ime nominalne vrijednosti i K 30·— po dionici u ime emisionog troška, dok će njemački interesenti uplatiti M 250·— po dionici u ime nominalne vrijednosti od K 500·— i M 30·— po dionici u ime emisionog troška. — Preostatak uplaćene pristojbe za emisioni trošak, dotirat će se, nakon podmirenja efektivnih emisionih izdataka pričuvnoj zakladi društva.

Utemeljitelji si pridržaju pravo imenovanja prvog ravnateljstva na tri godine i reparticije potpisanih dionica.

Uspjeh emisije osiguran je sindikatom.

Vjekoslav Feigl
industrijalac i posjednik, Karlovac.

Krešimir Brovet
industrijalac Karlovac.

tt. Braća Brovet
Zagreb.

M. Kamermann
veletržac Berlin SW Leibziger-St. 66.

Miloš Ulemek
industrijalac i posjednik, Karlovac.

Ljubomir St. Kosier
bankovni ravnatelj, Karlovac.

Dr. Ante Oršanić
odvjetnik Karlovac.

„Frakis“
tvornica strojeva i alata d. d., Karlovac.

Lastnik in izdajatelj: „Konzorcij Tabora“. — Tiska: Mariborska tiskarna d. d.